

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

«СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Початкова освіта

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 7

Від 25 січня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»
Викладач (-і)	Слипанюк О.В.
Контактний телефон викладача	+380984867683
Е-mail викладача	olga.slipanyuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	5 кредитів ЄКТС, 150 год.
Посилання на сайт дистанційно гонавчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/baa3f85a27619c4cca2b
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях і згідно графіку консультацій викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна» є нормативною компонентою освітньо-професійної програми «Початкова освіта» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта. Навчальна дисципліни формує знання про сучасні наукові концепції збереження здоров'я учнів та шляхи впровадження здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховний процес початкової школи відповідно до концепції НУШ. «Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»» ознайомлює із сутністю і видами здоров'язберігаючих педагогічних технологій; основними положеннями, що визначають зміст, організаційні форми та методи організації навчально-виховного процесу відповідно до загальних цілей збереження здоров'я учнів; закони і закономірності оздоровчого навчання і виховання молодших школярів; зміст і методику використання оздоровчих технік у навчально-виховному процесі початкової школи; особливості застосування здоров'язберігаючих педагогічних технологій задля збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я учнів.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни “ Методика навчання природничої освітньої галузі ” є вивчення організації соціального та здоров'язберігаючого освітнього середовища у початковій школі, ознайомлення студентів із сучасними технологіями збереження та зміцнення здоров'я молодших школярів, формуванні у них готовності до соціальної та здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи відповідно до концепції НУШ. Завдання навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів освіти із сучасними здоров'язберігаючими педагогічними технологіями, ознайомити здобувачів освіти зі змістом і методикою використання оздоровчих технік у навчально-виховному процесі початкової школи; навчитися здійснювати пошук, аналізувати, систематизувати й узагальнювати	

інформацію щодо збереження здоров'я і ведення здорового способу життя; сформувати у здобувачів освіти вміннями виявляти, ставити та вирішувати проблеми збереження і зміцнення здоров'я як власного, так і оточуючих; навчити застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та ведення здорового способу життя; сформувати у здобувачів освіти знання і вміння щодо організації здоров'язберігаючого освітнього середовища у початковій школі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (спеціальності)

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами

Програмні результати навчання

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-9. Планувати та організовувати освітній процес початкової школи, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і

підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.
ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні заняття	26
Самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4,5	014 Початкова освіта	2,3	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Зміст навчального матеріалу з соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі в початкових класах	2	2	5
Тема 2. Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів	2	2	5
Тема 3. Зміст, принципи відбору і структурування навчального матеріалу з «Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»	2	2	9
Тема 4. Врахування природних біологічних ритмів у процесі організації навчальної діяльності молодших школярів	2	2	9
Тема 5. Методи та методичні прийоми при вивченні ОК Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна».	2	2	9
Тема 6. Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та пісочної терапії у навчально-виховному процесі ЗОШ	2	2	9
Тема 7. Методичні основи використання казкотерапії в умовах початкової школи	2	2	9
Тема 8. Інтерактивні методи навчання при вивченні освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»	2	4	9
Тема 9. Проектна діяльність при формуванні соціальних і здоров'язбережувальних понять.	2	2	9
Тема 10. Методичні основи використання кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи	2	2	9

Тема 11. Добір наочності та обладнання та мотивація доцільності їх застосування.	2	2	9
Тема 12. Сучасний урок інтегрованого курсу “Я досліджую світ” в початковій школі (соціальна і здоров'язбережувальна складова)	2	2	9
ЗАГ.:	24	26	100

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання відбувається відповідно до Положення про оцінювання студентів у Прикарпатському національному університеті ім.Василя Стефаника.		
	Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і контролю самостійної роботи, та має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.		
Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
			для заліку
			для екзамену, курсового проекту(роботи), практики
	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	
	50 – 59	E	задовільно
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
	Фактична кількість балів, отримана студентом за результатами поточного контролю та підсумками, переводиться в державну оцінку за такими критеріями: A – оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач; B – оцінка «добре» (80-89 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи		

	розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання; С – оцінка «добре» (70-79 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; D – оцінка «задовільно» (60-69 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді; E – оцінка «задовільно» (50-59 балів) виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання; FX – оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену (26-49 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання; F – оцінка «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) (0-25 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, незнання основних фундаментальних положень. Екзаменаційна оцінка – сума балів за практичні роботи, виконані протягом семестру(60%), контрольну роботу(10%) і письмові відповіді та практичне завдання екзаменаційного білету(30%).
Вимоги до письмових робіт	Письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді (кількість тестових завдань – 25), розв'язанням ситуаційних завдань та підготовкою презентацій (відеороликів) до окремих тем навчального курсу.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 80% практичних робіт та завдань самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Впродовж семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою студента. Застосовують усне опитування з демонстрацією навичок та контрольні письмові роботи. Проміжний контроль включає проведення контролю знань за допомогою тестових завдань, які поєднують питання закритого типу з питаннями відкритого типу з короткою і довгою відповіддю. Контроль самостійної роботи проводиться у письмовій формі під час практичних занять і включає завдання з одного або декількох розділів навчального курсу. Максимальний бал, який студент може отримати за всіма видами контролю – 100 балів, він складається із проміжних оцінок та оцінок за модульні роботи.

Академічна доброчесність: Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються [Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Відвідування занять: Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але самостійно опрацьовується з платформи дистанційного навчання. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.

Неформальна освіта: Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) Результати онлайн

курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни, зараховуються, як підсумковий за відповідною темою.

8. Рекомендована література

1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/nps/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
2. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
4. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainskashkola>
5. Михайлишин Р. Метод проектів у початковій школі як педагогічна технологія. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2016. Вип. 30. С. 43–53.
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібик Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
7. Антонова О. Є., Поліщук Н. М. Підготовка вчителя до розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2016. 248 с.
8. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю: метод. Посібник. Київ: Шкільний світ, 2008. 112 с.
9. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: навч.- метод. посіб. Київ: Літера, 2017. 128 с.
10. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: навч.- метод. посіб. за заг. ред. О.М. Докукіної. Київ: Літера, 2017. 80 с.
11. Ващенко О.М. Оздоровче виховання молодших школярів у взаємодії сім'ї та школи: метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2015. 96 с.
12. Даценко І.І. Гігієна і екологія людини: навч. посібник. Львів: Афіша, 2000. 248 с.
13. Димань Т.М. Екологія людини: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2009. 376 с.
14. Желібо Є.П., Зацарний В.В. Роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини. Безпека життєдіяльності: підручник. К.: Каравела, 2007. 169 с.
15. Залеський І.І., Клименко М.О. Екологія людини: підручник. К.: Академія, 2005. 288 с.
16. Ілійчук Л.В. Педагогічні умови використання арт-терапії в освітньо-виховному просторі початкової школи. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М.Гоголя. Психологопедагогічні науки. 2016. № 2. С. 114-118.
17. Кириленко Л.Г., Власенко Н.В. Визначення пріоритетності кольоротерапії у формуванні основ здоров'язбережувальної компетентності дітей. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 2 (36). С. 429-436.
18. Кондратюк С.М. Інтегрований підхід до формування у молодших школярів здорового способу життя: здоро'язбережувальне виховання: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.Макаренка, 2013. 191с.
19. Микитюк О.М., Злотін О.З., Бровдій В.М. Екологія людини: підручник. Х.: «ОВС», 2004. 254 с.
20. Мірошніченко Т.В. Навчально-виховний потенціал педагогічної пісочниці у змісті професійної підготовки педагога. Витоки педагогічної майстерності: збірник наукових праць. Полтава, 2011. С. 218-223.
21. Моліцька М. Терапевтичні казки. Львів: Свічадо, 2009. 200 с.
22. Плахтій П.Д. Біоритми і режим дня дітей та підлітків. Основи шкільної гігієни і валеології. Теорія, практикум, тести: навч. посіб. Кам'янець-Подільський, 2009. 285 с.
23. Повна енциклопедія очищення та лікування організму / укладач І.Левашова. Донецьк: ТОВ «Глорія Трейд», 2010. 384 с.
24. Презлята Г. Здоровий спосіб життя: ідеї, пошуки, досвід: монографія. Ів.-Фр.: НАІР, 2013. 484 с.
25. Скрипник І.М. Кольоротерапія: методичний посібник. Рівне, 2014. 147 с.

26. Сливка Л. Екологія дитинства: навчально-методичний посібник. Ів.-Фр.: НАІР, 2014. 164 с.
27. Сливка Л. Здоров'язбережувальна педагогіка: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г.М., 2016. 200 с.

Викладач   **к.б.н., доцент Ольга СЛИПАНЮК**